

**ĐƯỢC LIÊN ỦY BAN VỀ ĐẶC QUYỀN VÀ BẦU CỬ
CHẤP THUẬN NGÀY 22/6/2026**

Giải thích về đề nghị sửa đổi Hiến pháp
sẽ được bỏ phiếu tại cuộc bầu cử ngày 3 tháng 11 năm 2026

ĐỀ NGHỊ SỬA ĐỔI HIẾN PHÁP

ĐIỀU II. Quyền bầu cử và các chức vụ công.
Mục 1. Năng lực của cử tri.

**GIẢI THÍCH CHO CỬ TRI
CÂU HỎI 3**

Luật hiện hành

Hiến pháp Virginia hiện quy định rằng một người bị kết án trọng tội sẽ mất quyền bỏ phiếu trong suốt phần đời còn lại của họ, trừ khi Thống đốc Virginia có một hành động hành chính để khôi phục quyền bầu cử cho người đó. Đây là cách duy nhất để lấy lại quyền bầu cử sau khi bị kết án trọng tội.

Điều khoản hiến pháp hiện hành cũng đặt ra sự hạn chế rộng rãi, sử dụng thuật ngữ lỗi thời, đối với quyền bỏ phiếu của những người bị phát hiện là mất năng lực. Một người bị tòa án xác định là mất năng lực, bất kể loại năng lực nào, sẽ mất quyền bầu cử và sau này chỉ có tòa án mới có thể khôi phục quyền bầu cử của người đó.

Đề nghị sửa đổi

Đề nghị sửa đổi đề ghi trong Hiến pháp rằng quyền bỏ phiếu là quyền căn bản cho tất cả những người đủ điều kiện trong Tiểu bang. Hai ngoại lệ đối với quyền này là những người thụ án tù vì bị kết án trọng tội và những người được tòa án xác định là không hiểu thế nào là hành vi bỏ phiếu. Quyền đó không thể bị pháp luật hạn chế.

Theo sửa đổi được đề nghị, một người bị kết án trọng tội sẽ mất quyền bầu cử trong thời gian bị giam giữ. Sau khi được thả ra khỏi tù, người đó sẽ lấy lại quyền bầu cử mà không cần phải nộp đơn xin Thống đốc khôi phục.

Sửa đổi được đề nghị cũng yêu cầu phải có một tòa án quyết định rằng người nào không hiểu hành vi bỏ phiếu một cách cụ thể thì quyền bầu cử của người đó mới bị lấy đi.

Cùng với quyền bầu cử, người nào cũng có quyền làm bồi thẩm viên, quyền được bầu cho một chức vụ công và quyền trở thành công chứng viên.

CÂU HỎI KHI BỎ PHIẾU

Có nên sửa đổi Hiến pháp Virginia để: (i) quy định quyền bầu cử là một quyền căn bản tại Tiểu bang Virginia; (ii) điều chỉnh điều kiện của cử tri, theo đó người bị kết án trọng tội sẽ không được quyền bầu cử trong thời gian bị giam giữ, nhưng sẽ tự động được khôi phục quyền bầu cử khi được trả tự do; và (iii) cập nhật quy định hiện hành không cho người bị xác định là mất năng lực tâm thần tham gia bầu cử, thay vào đó, sẽ áp dụng với những người đã được xác định là không có khả năng hiểu về hành vi bỏ phiếu?

TOÀN VĂN SỬA ĐỔI

[Ngôn ngữ mới đề nghị được gạch chân. Ngôn ngữ cũ bị xóa được ~~gạch giữa~~.]

ĐIỀU II.

QUYỀN BẦU CỬ VÀ CÁC CHỨC VỤ CÔNG.

Mục 1. Năng lực của cử tri.

(a) Trong các cuộc bầu cử của người dân, năng lực của cử tri sẽ như sau: Mỗi cử tri phải là công dân Hoa Kỳ, đủ mười tám tuổi, phải đáp ứng các yêu cầu cư trú được quy định trong tiểu mục (b) của phần này, và sẽ được ghi danh bỏ phiếu dựa theo điều này. Mọi người đáp ứng các tiêu chuẩn này sẽ có quyền căn bản để bỏ phiếu trong Tiểu bang, và quyền đó sẽ không bị luật pháp giới hạn, ngoại trừ:

(1) Không ai bị kết án trọng tội sẽ đủ điều kiện để bỏ phiếu trừ khi quyền công dân của người đó đã được Thống đốc hoặc cơ quan có thẩm quyền thích hợp khác khôi phục, trong khoảng thời gian bị giam giữ vì tội trọng tội đó, nhưng người nào rơi vào trường hợp này, sau khi được thả ra khỏi tù vì bản án trong tội đó và không cần phải làm gì thêm, sẽ được trao tất cả các quyền chính trị, bao gồm cả quyền bầu cử; và

~~Theo quy định của pháp luật, không~~ (2) Không một người nào đã bị ~~tòa án có thẩm quyền xét xử là mất năng lực tâm thần để~~ không có năng lực hiểu về hành vi bỏ phiếu sẽ đủ điều kiện có quyền bỏ phiếu trong thời gian mất năng lực đó cho đến khi ~~tư cách~~ năng lực của người đó được xác lập lại theo quy định của pháp luật.

(b) Các yêu cầu về nơi cư trú là mỗi cử tri phải là cư dân của Tiểu bang và khu vực bầu cử nơi người đó bỏ phiếu. Nơi cư trú, nhằm phục vụ các mục đích đủ điều kiện để bỏ phiếu, yêu cầu cả nơi thường trú và chỗ ở thực tế. Quốc hội tiểu bang có thể quy định rằng những người đang làm

việc ở nước ngoài, cùng với vợ/chồng và người phụ thuộc sống chung với họ, nếu đáp ứng đủ điều kiện bỏ phiếu nhưng không còn giữ chỗ ở tại Virginia trong thời gian ở nước ngoài, vẫn có thể được bỏ phiếu tại Virginia theo các điều kiện và thời hạn do luật quy định. Quốc hội tiểu bang có thể cho phép những người đủ điều kiện bỏ phiếu, nhưng đã chuyển nơi cư trú từ một khu vực bầu cử này sang khu vực bầu cử khác trong cùng Tiểu bang Virginia, được tiếp tục bỏ phiếu tại khu vực bầu cử cũ trong một số điều kiện và thời hạn do luật quy định. Quốc hội tiểu bang cũng có thể quy định cách thức thay thế cho việc ghi danh bầu cử đối với cư dân mới của Virginia trong các cuộc bầu cử Tổng thống và Phó Tổng thống Hoa Kỳ.

(c) Người nào đủ điều kiện về độ tuổi để bỏ phiếu trong cuộc tổng tuyển cử tiếp theo sẽ được phép ghi danh trước và cũng có thể bỏ phiếu trong các cuộc bầu cử sơ bộ hoặc đặc biệt diễn ra trước cuộc tổng tuyển cử đó.